

smlouvu o zprostředkování uzavřel bez doručení sazebníku straně, neboť uvedený předpis, vyžadující doručení sazebníku straně hned při zahájení jednání, je předpisem iuris cogentis, jenž chce chrániti stranu případně i proti její vůli.

Č. 12.505.

Vojenské věci: Přihláška vojenského gážisty bývalé armády rakousko-uherské, rakouské neb uherské o převzetí do svazku československého vojska podle zákona č. 194/1920 Sb. je podána včas jen tehdy, když se v předepsané lhůtě dostala do rukou úřadů vojenských.

(Nález z 19. září 1936 č. 14.697/36.)

V ě c: Koloman G. v Slatinských Dolech proti rozh. min. nár. obrany z 23. prosince 1933 o vojenských zaopatřovacích platech.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: St-l žádal jako rytmistr býv. rakousko-uherské armády o přiznání pense se zpětnou platností, uváděje, že v prosinci 1920 podal žádost o převzetí do služeb Československé republiky u notářského úřadu v Slatinských Dolech a že žádá o pensi na základě § 2 bodu 3 zákona č. 194/1920 Sb.

Min. nár. obrany nař. výnosem rozhodlo o st-lově žádosti zamítavě z těchto důvodů: Jako důstojník z povolání býv. uherské armády nepodal st-l ve stanovené lhůtě (do 25. března 1920) vojenským úřadům předepsanou »Přihlášku« o přijetí do svazku československé armády. Pokud jde o jeho tvrzení, že přihlášku podal v měsíci prosinci 1920, není o věci vojenské správě nic známo, resp. přihláška, byla-li podána, nedostala se do rukou vojenských orgánů. Leč i kdyby se to bylo stalo, nemohla by tato skutečnost na věci nic měniti, poněvadž by taková přihláška byla opožděná, takže by k ní bylo hleděti, jako by nebyla vůbec podána. Neucházel se tedy st-l o přijetí do činné služby vojenské a nepatří proto do skupiny bývalých vojenských gážistů z povolání bývalé rakousko-uherské, rakouské neb uherské armády do činné vojenské služby československé nepřevzatých. Z toho důvodu nemá st-l nárok na poskytnutí vojenských zaopatřovacích platů podle ustanovení § 2 zákona č. 194/1920 Sb.

Rozhoduje o stížnosti vznesené do tohoto rozhodnutí řídil se nss těmito úvahami:

V daném případě domáhá se st-l nároku na vojenské zaopatřovací požitky na základě ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 194/1920 Sb. Citovaný zákon, upravující přejímání gážistů bývalé rakousko-uherské, rakouské neb uherské armády do branné moci republiky Československé, stanoví v § 2 odst. 3, že, nepřevzme-li min. nár. obrany do československé činné služby vojenské gážisty z povolání bývalé rakousko-uherské (rakouské neb uherské) armády, kteří sloužili skutečně nejméně 10 roků, budou jim k žádosti podle jich volby poskytnuty zaopatřovací požitky podle vojenských zaopatřovacích zákonů a nařízení, plativších

v den 28. října 1918 v bývalé říši rakousko-uherské, avšak nejvýše výměrou požitků zaopatřovacích VI. hodnostní třídy, nebo jim bude poskytnuto odbytné ve výši dvojnásobné roční gáže, požívané toho dne, při čemž v obojím případě nepotřebují prokazovati nezpůsobilost k dalšímu výkonu činné služby. Je tedy předpokladem nároku na zaopatřovací platy (odbytné) podle tohoto ustanovení,

1. že takový gážista podal včas přihlášku o převzetí do svazku československého vojska v činné službě a

2. že přijetí jeho bylo z důvodů meritorních zamítnuto (srov. Boh. A 2859/23, 5082/25 a j.).

Zákon č. 194/1920 Sb. nestanovil sice sám žádných lhůt k podání přihlášek o převzetí, ale vlád. nař. č. 514/1920 Sb., vydané k jeho provedení, stanovilo v § 1 odst. 2, že přijímatí lze do československého vojska jako gážisty pouze ty vojenské gážisty bývalé armády rakousko-uherské, rakouské neb uherské, kteří podali v předepsané lhůtě přihlášku podle výnosů vydaných min. nár. obrany. Takováto lhůta byla všeobecně stanovena výnosem min. nár. obrany z 8. března 1919 č. 9834 (O. V. č. 21/1919, str. 157) do konce března 1919, pro gážisty ze Slovenska byla pak ještě prodloužena výnosem min. nár. obrany z 12. února 1920 č. j. 103.438/8 z roku 1919 (uveřejněným v rozkazech zem. vojen. velitelstev) do 31. října 1919 a pro příslušníky Podkarpatské Rusi výnosem z 12. července 1929 č. 133.884/8 (V. V. č. 39/1920, čl. 417, str. 243) do 25. března 1920.

Nař. rozhodnutí, jak z obsahu jeho zřejmo, odepřelo st-li nárok na zaopatřovací platy pro nedostatek obou shora zmíněných předpokladů.

Stížnost nepopírá, že předpokladů těch st-l nesplnil, ale má za to, že nař. rozhodnutí přes to je nezákonným proto, že jednak přihlášky st-l včas ani podati nemohl, protože mu bránila nepřekonatelná překážka (vis major), spočívající v tom, že okres rachovský na Podkarpatské Rusi byl až do převzetí imperia Československou republikou (t. j. do 20. srpna 1920) okupován rumunským vojskem, že překročení hranic okupovaného území bylo možné jen v případech výjimečných na vojenskou propustku, takže st-l jako bývalý uherský důstojník nemohl věděti, co nařídila československá vláda ve příčině přihlášek k vojenským neb civilním úřadům, ale jakmile z vyhlášky obecního úřadu v Slatinských Dolech zvěděl, že každý býv. voják musí se přihlásiti, že ihned tak učinil. Jestliže přihláška podaná u notářského úřadu byla úřady zničena nebo se ztratila, nestalo se tak vinou st-lovou, ale vinou státního úředníka — obecního notáře —, za kterého v každém případě zodpovídá stát. Jestliže žal. úřad zamítl st-lovu žádost, aniž skutečnosti tyto zjistil, je řízení vadným. Podle toho stojí stížnost na stanovisku, jednak že nárok na zaopatřovací platy podle § 2 zákona č. 194/1920 Sb. přísluší i tehdy, když přihláška o převzetí do československé armády byla sice podána po lhůtě stanovené výnosy min. nár. obrany, ale opoždění její bylo ospravedlněno, jednak že stačí podání její u obecního notáře. Stížnosti nemohl nss dáti za pravdu.

Včasně podání přihlášky o přijetí do svazku československé armády podle zákona č. 194/1920 Sb. předpokládá, že přihláška byla učiněna

u příslušného k tomu úřadu. Příslušnými úřady mohou být — když zákon nic jiného nestanoví — podle přirozené povahy věci toliko úřady vojenské (vojenští představení, vojenská velitelství), zejména pak min. nár. obrany jako nejvyšší instance správní ve věcech vojensko-administrativních (§ 2 zákona č. 218/1920 Sb.). Proto také bylo stanoveno výnosem tohoto min. ze 7. prosince 1918 č. 2829 k pres. (uveřejněným ve V. V. č. 1/1918 č. 13), že přihlášky o přijetí na předepsaných tiskopisech dlužno min. nár. obrany předkládati služební cestou.

Že by st-l byl podal svou přihlášku z prosince 1920 u vojenského úřadu, stížnost vůbec netvrdí, a nemůže tedy podání její nahraditi přihláška u obecního, resp. notářského úřadu, nehledíc ani k tomu, že té doby obecní notář na Podkarpatské Rusi vzhledem k ustanovením zákona č. 211/1920 Sb. a vlád. nař. č. 71/1921 Sb. nebyl ještě ani úředníkem státním. Stížnost také nijak nevyvrací důvodu nař. rozhodnutí, že byla-li st-lem přihláška v prosinci 1920 podána, nedostala se do rukou vojenských orgánů.

Za tohoto stavu věci zůstává však již nerozhodno, zda a jakými důvody ospravedlňuje st-l podání přihlášky po lhůtě stanovené shora citovanými výnosy min. národní obrany, když podání její u příslušného úřadu vůbec neprokazuje. Nemusil proto žal. úřad skutečností těch zjišťovati a není tu žádné vady řízení. Zůstal tedy zamítavý důvod nař. rozhodnutí, zmíněný shora pod č. 1, nevyvrácen. Bylo proto stížnost zamítnouti pro bezdůvodnost.

Č. 12.506.

Vojenské věci: I. * Předpis § 9 superarbitračního předpisu vojenského B-X-1, jímž se stanoví, po jaké době trvání nemoci vojenského gážisty jest třeba podati návrh na provedení superarbitračního řízení, jest pouhá úřední instrukce. — II. Ministerstvo nár. obrany, i když rozhoduje z úřední moci o přeložení vojenského gážisty do výslužby a výměře zaopatřovacích platů, je povinno sdělit superarbitrovanému skutkový a právní základ, z něhož vycházelo při svém rozhodnutí.

(Nález z 19. září 1936 č. 14.695/36.)

Věc: Karel Z. v Košicích proti rozh. min. nár. obrany v Praze ze 16. prosince 1933 o přeložení do výslužby.

Výrok: Naříkané rozhodnutí zrušuje se pro vadnost řízení.

Důvody: Min. nár. obrany výnosem z 19. září 1933 uložilo zem. voj. velitelství v Košicích, aby podrobilo st-le superarbitračnímu řízení, aby byla přezkoumána jeho schopnost ke službě s tím, že má st-l vyčkati předvolání před superarbitrační komisí jako »nemocný«.

Podle superarbitrační listiny zem. voj. velitelství v Košicích ze 16. listopadu 1933 dospěla superarbitrační komise ke kvalifikaci, že st-l je neschopen polní služby, jsa schopen jen služeb místních. K žádosti přednesené st-lem při superarbitraci, aby byl v činné službě ponechán